

یادداشت

دولت اقتصاد را پیش بینی پذیر کند

آلبرت بغازیان

کارشناس مسائل اقتصادی

دولت به رغم اینکه تیم اقتصادی اش یکپارچه است و چندان تغییری هم نمی‌تواند بکند، اما چیزی که فاصله دارد بحث بانک مرکزی است. بانک مرکزی مدتی نرخ ارز را با مرکز مبادله روی ۴۲ هزار تومان مدیریت کرد و موفق شد نرخ که به ۶۰ هزار تومان رسیده بود را به کانال ۵۰ هزار تومان بیاورد و چند ماهه نگه دارد و بهانه بازار را نسبت به نوسانات ارز حذف کند. ولی عملاً افزایش قیمت‌ها را داشتیم. چنانکه قیمت خودرو، مسکن و... بالا رفت، اما ارز بالا نرفت. این نشان می‌دهد که بخشی از تورم را که ناشی از نرخ ارز بود بانک مرکزی کنترل کرد. اما اینکه چرا در بقیه بخش‌ها افزایش قیمت و تورم داشتیم بدین خاطر بود که سوء مدیریت و عدم نظارت دولت بر قیمت داشتیم. ارزی که تخصیص داده می‌شود باید مدیریت شود که ماجرابی مثل دشب پیش نیاید. افزایش قیمت در لبنیات به خاطر چیست در قیمت ارز که تغییری نکرده است. بنابراین دولت این چیزها را رها کرد و اسمش را رشد نقدینگی گذاشتند. بله، البته نقدینگی که رشد می‌کند به خاطر کسری بودجه است و کسری بودجه هم به خاطر وضعیت درآمد‌های ارزی است که آن به مساله می‌شود و دردم و دلار را تغییر می‌دهد این افزایش را رقم زد. به کسولگری که آن هم در بازار آزاد که از امارات مدیریت می‌شود و دردم و دلار را تغییر می‌دهد این افزایش را رقم زد. بانک مرکزی هم خوشبختانه عکس‌العملی نشان نداده و گرنه اگر مدیریت آقای صالح‌آبادی رئیس سابق بانک مرکزی بود که الان دلار دولتی نیز ۵۵ هزار تومان شده بود. مشکل اصلی عدم نظارت است که اجازه می‌دهد خیلی‌ها بالا بروند. شورای رقابت قیمت خودرو را مدیریت کرد و قیمت بازار آزاد به قیمت کارخانه رسید اما بعداً این مدیریت را از شورای رقابت گرفتند دوباره قیمت بالا رفت. اکنون نیز که نرخ ارز مدیریت اینگونه باشد بیش از این هم بالا خواهد رفت. از این جهت است که عملاً جاهایی که مدیریت شده به هم خوردند وقتی هم که دستکاری می‌کنند که اگر بانک مرکزی فنر ارز را رها کند ارز به قیمت واقعی خود می‌رسد غافلند از اینکه رسیدن هر چیزی به قیمت واقعی یعنی افزایش تورم. یعنی فردا قیمت لبنیات و... گران می‌شود و بقیه مثل لوازم خانگی یا قطعات یدکی پنهان می‌شود. لذا باید مدیریت ارزی فعلاً حفظ شود و آنهایی که مثل بانک‌ها از این تلاطم ارزی خوشحال می‌شوند که ذخایر ارزی خود را گران تر بفروشند جلوی اینها گرفته شود چراکه این ناترازی‌هایی که ایجاد کردند به خاطر همین سوء مدیریت منابع مالی شان است. این مسائل دست به دست هم داده و گرد و خاک انقدر زیاد شده که معلوم نیست مقصر اصلی یا شروع کننده کیست. اما اولویت این است که اقتصاد قابل پیش بینی نیست. چه کسی می‌توانست بگوید که به کسولگری که پیش می‌شود یا چه کسی می‌توانست بگوید که ایران چه عکس‌العملی خواهد داشت.

خبر

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس:

الگوی عملیاتی مشارکت مردم در جهش تولید تهیه شود

آرمان ملی: رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در دیدار روزی با کارکنان و پژوهشگران این مرکز، به دیدار مقام معظم رهبری با کارگزاران نظام اشاره کرد و گفت: رهبر معظم انقلاب در این دیدار خطاب به مسئولان و مدیران کشور فرمودند که ملاک کارهای آنان باید خدمت به مردم و پیشرفت کشور باشد و هر مسئولی به فکر بالا رفتن در مقیاس‌های شغلی و سیاسی خود باشد یا به جای مصلحت‌اندیشی برای کشور، محبوبیت فردی خود را در میان گروه‌ها و اقشار خاصی بالا ببرد، برکت کار از بین می‌رود. بایک نگاه‌داری گفت: بنابراین ما که به عنوان کارگزاران حکومت در حال خدمت به مردم هستیم، باید این موضوع را در دایره توجه خود دردمیم که خدمت به مردم و پیشرفت کشور باید اولویت باشد. وی بیان کرد: گواهی می‌دهم که پژوهشگران و کارکنان این مرکز در اقدامات خود چه در امور پژوهشی و چه در دیگر امور، به دنبال پیشرفت کشور و خدمت به مردم بوده و از مصلحت‌اندیشی‌های نامناسب دور است. نگاه‌داری به تهیه دو مجموعه پژوهشی با محوریت اولویت‌های مجلس دوازدهم و برنامه مرکز پژوهش‌های مجلس در یک سال آینده، اشاره کرد و افزود: مجموعه اولویت‌های مجلس دوازدهم، در واقع برنامه پیشنهادهی مرکز پژوهش‌های مجلس برای چهار سال فعالیت کمیسیون‌های مجلس است که آماده شده و به در آستانه انتشار قرار دارد. وی ادامه داد: برنامه سال ۱۴۰۳ این مرکز در نیمه اسفند سال گذشته به تصویب شورای پژوهشی رسید و بیش از ۶۰۰ برنامه برای یک سال فعالیت مرکز دیده شده است. رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس تأکید کرد: این برنامه محوری برای مجلس و هم‌آماده سازی برنامه مرکز قبل از آغاز سال جدید، ارزشمند است و امیدوارم باعث پیشرفت کشور و مصوبات مجلس شود. وی در ادامه با اشاره به نام‌گذاری سال ۱۴۰۳ از سوی مقام معظم رهبری به «جهش تولید و مشارکت مردم»، گفت: این دغدغه در سال‌های گذشته در مرکز پژوهش‌های مجلس وجود داشته و براین اساس منشور حکمرانی مردمی در عرصه اقتصاد مردمی و سیاست مردمی، رویکرد مردمی به مسائل اجتماعی و... در این مرکز تدوین شده است. بنابراین مردمی‌سازی، دغدغه‌ای است که در مرکز پژوهش‌های مجلس در سال‌های گذشته مورد توجه بوده است. نگاه‌داری بیان کرد: رهبر انقلاب در دیدار با مسئولان نظام این انتظار را مطرح کردند که الگو و طراحی عملیاتی چگونگی مشارکت مردم در جهش تولید را دنبال کنند. رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس تصریح کرد: پشتوانه کارشناسی خوبی در مرکز پژوهش‌های مجلس در حوزه حکمرانی مردمی وجود دارد که می‌تواند در ارائه این الگوی عملیاتی برای مشارکت مردم در جهش تولید، اثرگذار باشد.

رئیس‌جمهور:

دولت هیچ‌گاه رشد و پیشرفت کشور را متوقف نکند

در همه محافل و نشست‌های بین‌المللی نیز بر آن تأکید شده است. رئیس‌جمهور در ادامه برگزاری نشست‌های مختلف از سوی دولتمردان با جامعه دانشجویی کشور افرصتی موثر و منمتم جهت بهره‌گیری از ایده‌ها، ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و حتی نقدهای منصفانه دانشجویان دانست و افزود: بالاترین میزان حضور دولتمردان در دانشگاه‌ها در تاریخ پس از پیروزی انقلاب اسلامی مربوط به دولت سیزدهم است که نشان از اهمیت جایگاه دانشگاه و دانشجو در این دولت دارد. رئیس‌جمهور با استقبال از اعلام آمادگی گروه‌های مختلف دانشجویی برای کمک به دولت، افزود: استفاده از ظرفیت دانشگاه‌ها و محافل دانشجویی به عنوان سرمایه‌های ارزشمند کشور در دستور کار دولت است و همان‌طور که اقدامات دولت در همه بخش‌ها مستند به اسناد علمی و پژوهشی است، دولت نهاد دانشگاه را اتاق فکر و پشتوانه علمی و پژوهشی خود

بانکی» از دیگر نکاتی بود که رئیس‌جمهور ناظر بر صحبت‌های برخی نمایندگان تشکل‌ها و جنبش‌های دانشجویی به آنها اشاره کرد. رئیس‌جمهور در ادامه با تأکید بر اینکه دولت مردمی هیچ‌گاه رشد و پیشرفت کشور را به بهانه تحریم‌ها، تهدیدها و فشارها متوقف نکرده است، تصریح کرد: امروز با توجه به تلاش دشمن برای ناامیدسازی مردم به ویژه نسل جوان ملاک و معیار وطن دوستی و انقلابی بودن، امیدآفرینی در مقابل بایس‌آفرینی است و ما یقین داریم با اتکا به مردم و جوانان با انگیزه، بااراده و حاضر در صحنه خواهیم توانست بر بسیاری از مشکلات غلبه کنیم. در ادامه وزیر امور اقتصادی و دارایی نیز در پاسخ به سوالات برخی دانشجویان درباره مسائل اقتصادی کشور به اقدامات دولت در زمینه مردمی‌سازی اقتصاد، شکستن رکورد شانزده ساله جذب سرمایه‌گذاری خارجی به‌رغم تحریم‌ها، شکستن رکورد ۴۰ ساله و رسیدن به پایین‌ترین نرخ بیکاری، شفاف‌سازی وضعیت ابردهکاران بانکی و خارج کردن صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی از تاریخ‌خانه فساد را رستای‌های شعار مبارزه با فساد، حذف امضاها، ملایمی با راه‌اندازی سامانه ملی مجوزهای کسب و کار و همچنین شکستن رکورد صادرات غیرنفتی در کشور اشاره کرد.

شرایط اقتصادی جامعه و معیشت مردم چگونه پیش می‌رود؟

سکوت منتقدان صف اول

آرمان ملی - حمید شجاعی: هجمه و تخریب رویکرد جریان دناولپس و اصولگرایی تندرو نسبت به دولت حسن روحانی بود و از هر اتفاق و مراسمی برای زدن دولت سیزدهم می‌شد. گویی اینکه رسالت برخی در آن دولت صرفاً هجمه و سیاه‌نمایی علیه دولت بود و حتی عملکردهای مثبت دولت او را نیز پوشانده و منعکس نمی‌کردند و دولت را در منظر و مرآی مردم به دولتی ناکارآمد، فشل و ناامید به نمایش می‌گذاشتند. چه اینکه در همان اوایل دولت دوازدهم روحانی به تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۹۷ مینیمم مداح اهل بیت پیش از خطبه‌ها و اقامه نماز جمع سید فطر به شعر خوانی پرداخت و نوک پیکان حملات و انتقادات خود را متوجه حسن روحانی کرد. گزاره معروف «ای نشسته صف اول» ما‌ها و سال‌ها وارد زبان جریان مقابل دولت بود و حتی طی سال‌های اخیر برنامه‌ای نیز به همین نام در تلویزیون ایجاد و پخش شده است. در آن دوران انتقادات شدیدی به جهت اقتصادی و معیشتی به روحانی و دولت‌ش وارد می‌شد چنانکه مطبوعی در بخشی از شعرش می‌گوید: «گوش کن قصه برعصه بیکاران را؛ شکوه کارگران و کامیون داران را؛ چه شده ارز؟ که مات‌اند همه تاجرها؛ نرخ مسکن چه شد؟ آ‌ه از دل مستأجرها کاش آرام کنیم این نگرانی‌ها را سعی ما سد کند این موج گرانی‌ها را»

تمامی این انتقادات در زمان دولتی مطرح می‌شد که تمامی شاخص‌های اقتصادی که پیش از آن در دولت احمدی نژاد منفی بود در دولت روحانی مثبت شد و امید به جامعه باارگشت و اگر نبود حضور ترامپ در کاخ سفید و سیاست‌های غیرعقلانی و ناخردانه‌اش مثل خروج از برجام شرایط بسیار بهتر از گذشته نیز می‌شد. اما با این حال در شرایط سخت تحریم نیز روحانی و دولت‌ش به نحوی عمل کردند که امروز مردم با دیدن شرایط اقتصادی فعلی یک یادش بخیر برای دولت روحانی می‌گویند. روحانی که نرخ ارز را در بالاترین نقطه در ۲۴

اخبار جدیدی از پرونده کرسنت در راه است

معاون حقوقی رئیس‌جمهور گفت: به زودی اخبار جدیدی از پرونده کرسنت ارائه می‌کنیم. محمد دهقان درباره آخرین وضعیت پرونده کرسنت، اظهار کرد: اقداماتی در حال انجام داریم و به زودی اخبار جدیدی از این پرونده ارائه خواهیم کرد. شرکت ملی نفت ایران در سال ۱۳۹۳ به لحاظ مسئولیت در پرونده کرسنت محکوم شد و دو پرونده به نام‌های کرسنت ۱ و ۲ برای تقویم خسارت تشکیل شد. دهقان پیش از این درباره این

پرونده گفته بود که «با پایان دولت دوازدهم محکومیت ۲.۴ میلیارد دلاری به شرکت ملی نفت ابلاغ شد. شرکت کرسنت در دوسال گذشته در بی اجرای رای ۲.۴ میلیارد دلاری مذکور بوده است که بانوجه به اینکه شرکت ملی نفت ایران اموال چندانی در خارج کشور نداشته است، رای مذکور به مرحله اجرا در نیامده است.» معاون رئیس‌جمهور همچنین خاطر نشان کرد: «ادعای شرکت کرسنت در پرونده تقویم خسارت دوم که معروف به

یکشنبه
۱۳۰۳/۰۱/۱۹
شماره ۱۸۰
۲۷ رمضان ۱۴۴۵/۰۷/۲۰۲۴

armanmeli.ir

سال پنجم
شماره ۱۸۰

حمله اسرائیل بدون پاسخ نخواهد ماند

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح گفت: حمله اسرائیل بدون پاسخ نخواهد ماند، زمان، نوع و نحوه عملیات را ما تعیین می‌کنیم و قطعاً با دقت انجام خواهد گرفت و دشمن را از کارش پشیمان خواهیم کرد سرلشکر یاسدر محمد باقری در مراسم تشییع سرلشکر شهید محمدرضا زاهدی در میدان بزرگمهر اصفهان گفت: ملت ایران روز گذشته به برکت عملیات بی‌نظیر طوفان الاقصی و برکت خون شهید زاهدی و هم‌زمانش روز قدس بی‌نظیری را در تاریخ انقلاب و جهان خلق کردند تا آمریکای جنایتکار و صهیونیست ظالم و کودک‌کش بداند عمر این رژیم به سرآمده است و راه دوری تا نابودی این رژیم نیست.

هرچاکم می‌آورد
به مالیات اضافه می‌کنند

یک نماینده مجلس اظهار داشت: اگر بناسد در عرصه بین‌الملل تغییری رخ بدهد و حضور پیدا کنیم لازمه آن انسجام ملی است. پیروزی در رویارویی بدون انسجام ملی و همراهی مردم امکان‌پذیر نیست. احمد علیرضا بیگی گفت: ما باید از پیام صندوق انتخابات درس عبرت بگیریم. نتیجه‌ای که در انتخابات شاهد بودیم اصلاً نشایسته انقلاب اسلامی نیست و این معلول بسیاری از موارد از جمله مسائل اقتصادی است. آیا ما منابع خود را در راستای منافع و خواست و اراده مردم هزینه می‌کنیم؟! وی ادامه داد: این وزارت بهداشت خیلی موفق نبود، باید بسته شوند. می‌گفتم شما اگر همه کارخانه‌ها را ببندید، می‌دانید چه می‌شود؟! ماسک ندارید، سرم ندارید، مواد ضد عفونی و شوینده و سایر نیازمندی‌ها را ندارید، چه کار می‌خواهید بکنید؟ اتفاقاً کمترین تلفات را ما در کارخانه‌ها و مراکز تولیدی داشتیم چون همه مقررات ارامعات می‌کردند. کار هم پیش رفت و لذا ما مشکلی نداشتیم. از طرف دیگر از دولت یازدهم که فضای مجازی را توسعه داده بودیم و همین کمک کرد خیلی از کارها آنلاین انجام و حتی آموزش غیرحضوری شود. در سال ۹۹ عدای گفتند تابستان هوا که گرم شود کرونا تمام می‌شود. من صحبتی کردم و گفتیم کرونا تمام نمی‌شود، حداقل ما تا آخر اسفند با کرونا هستیم. خیلی‌ها این را باور نمی‌کردند. می‌گفتم باید فکر واکنش باشیم. اول چیزی ها بودند که واکنش کرونا را تولید کردند. ما وقتی به وزارت بهداشت برای خرید واکنس از چین گفتیم، آن‌ها قبول نکردند و گفتند مورد تأیید سازمان بهداشت جهانی نیست. غیر از آمریکا که مدرک و فاویزر آزمایش می‌کردند و مانع خرید از آن‌ها داشتیم، روسیه هم به فناوری تولید واکنس کرونا رسید. وزارت بهداشت اصرار داشت که از سازمان بهداشت جهانی واکنس تهیه کنیم. با آن‌ها قرارداد بستیم. حدود ۱۶ میلیون و ۸۰۰ هزار دوز واکنس از سازمان بهداشت جهانی از طریق کوکس خریدیم؛ گرچه در انتقال پول هم به دلیل تحریم‌ها مشکل پیدا کردیم. به‌رغم تردید وزارت بهداشت گفتیم با روسیه قرارداد ببندید. ما که نمی‌توانیم همین‌طور دست‌روی دست بگذاریم و بگوییم این بد است، آن بد است، خوب پس از کجا برویم واکنس بیاوریم؟ هم‌زمان با روسیه برای خرید واکنس اسپوتنیک قرارداد بستیم.

جیش‌الظلم مورد حمایت اسرائیل است

وزیر کشور در خصوص حمله تروریستی در چابهار و راسک گفت: این تروریست‌ها اجاره‌ای هستند و اساساً کسانی که اخبار این‌ها را پوشش می‌داد، صفحات رژیم صهیونیستی بود و خبرهایی که جیش‌الظلم منتشر می‌کرد هم‌زمان توسط صفحات رژیم صهیونیستی پوشش داده می‌شد، تمام این‌ها به طور مستقیم و غیرمستقیم مورد هدایت و حمایت رژیم صهیونیستی است. احمد وحیدی وزیر کشور در خصوص حمله تروریستی در چابهار و راسک گفت: این تروریست‌ها اجاره‌ای هستند و اساساً کسانی که اخبار این‌ها را پوشش می‌داد، صفحات رژیم صهیونیستی بود و خبرهایی که جیش‌الظلم منتشر می‌کرد هم‌زمان توسط صفحات رژیم صهیونیستی پوشش داده می‌شد، تمام این‌ها به طور مستقیم و غیرمستقیم مورد هدایت و حمایت رژیم صهیونیستی است.

کوتاه

موافقت رهبر انقلاب با عفویات تخفیف مجازات محکومان محاکم

به مناسبت سال نو و عید سعید فطر، رهبر معظم انقلاب اسلامی با درخواست رئیس قوه قضائیه برای عفو، تخفیف و تبدیل مجازات بیش از دو هزار نفر از محکومان محاکم موافقت کردند. در نامه‌ای به رهبر انقلاب اسلامی خواستار عفو، تخفیف و تبدیل مجازات دو هزار و یکصد و بیست و هفت (۲۱۲۷) نفر از محکومان محاکم عمومی و انقلاب، سازمان تعزیرات حکومتی و سازمان قضایی نیروهای مسلح شده بود.

اقامه نماز عید فطر به امامت رهبر انقلاب

نماز عید سعید فطر به امامت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، برگزار می‌شود. هم‌زمان با پایان ماه مبارک رمضان و حلول ماه شوال نماز عید سعید فطر اسفند نیز همچون سنوات گذشته به امامت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، برگزار می‌شود.

ویژه

دولت دوازدهم برای خرید واکنس کرونا ایستادگی کرد

آرمان ملی: حسن روحانی، رئیس‌جمهوری کشورمان در دولت‌های یازدهم و دوازدهم، در دیدار اعضای تحریک‌په روزنامه اعتماد درباره عملکرد دولت دوازدهم در مهار کرونا و مشکلات تأمین واکنس توضیحاتی ارائه کرد. وی گفت: در موضوع کرونا عملکرد ایران در مجموع بسیار خوب بود. قاره‌هم این نبود که من مسئول مقابله با کرونا شوم. قرار این بود که وزیر بهداشت، مسئول آن باشد اما در شورای عالی امنیت ملی تصویب شد که ریاست ستاد مقابله با کرونا به عهده رئیس‌جمهور باشد. با اینکه من خیلی موافق نبودم ولی بقیه رای دادند. رهبری هم تأیید کردند... اولین بحث این بود که چه کار کنیم؟ از نظر حقوقی ستاد کرونا می‌توانست مصوبات لازم‌الاجرا داشته باشد (طبق مصوبه شورای عالی امنیت ملی)؛ یعنی اگر ستاد کرونا دستورالعملی مصوب می‌کرد برای همه لازم‌الاجرا بود. این‌هم اختیاری بود که شورای عالی امنیت ملی به ستاد مقابله با کرونا داده بود. اولین بحث این بود که همه جا را ببندیم. حتی ستاد کل نیروهای مسلح، قراگاه امام رضا(ع) را برای مقابله با کرونا تشکیل داد که یکی از دستورالعمل‌هایش این بود برای سه هفته هیچ‌کس حق نداشت از خانه بیرون بیاید و مغازه‌ها بسته می‌شد. من مصوبه بود که شما حدی هم‌مان جارد و به آن‌ها ابلاغ کردیم که شما در مقدم چنین مصوبه‌ای ندارید. این را خدمت رهبری هم گزارش دادند که آقا فرموده بود در این مورد حق با رئیس‌جمهور است. حتی در ستاد گفتیم که هیچ کارخانه‌ای نباید تعطیل شود. این یکی از بحث‌های خیلی مهم بود. وزارت بهداشت خیلی موفق نبود، می‌گفتند باید بسته شوند. می‌گفتم شما اگر همه کارخانه‌ها را ببندید، می‌دانید چه می‌شود؟! ماسک ندارید، سرم ندارید، مواد ضد عفونی و شوینده و سایر نیازمندی‌ها را ندارید، چه کار می‌خواهید بکنید؟ اتفاقاً کمترین تلفات را ما در کارخانه‌ها و مراکز تولیدی داشتیم چون همه مقررات ارامعات می‌کردند. کار هم پیش رفت و لذا ما مشکلی نداشتیم. از طرف دیگر از دولت یازدهم که فضای مجازی را توسعه داده بودیم و همین کمک کرد خیلی از کارها آنلاین انجام و حتی آموزش غیرحضوری شود. در سال ۹۹ عدای گفتند تابستان هوا که گرم شود کرونا تمام می‌شود. من صحبتی کردم و گفتیم کرونا تمام نمی‌شود، حداقل ما تا آخر اسفند با کرونا هستیم. خیلی‌ها این را باور نمی‌کردند. می‌گفتم باید فکر واکنس باشیم. اول چیزی ها بودند که واکنس کرونا را تولید کردند. ما وقتی به وزارت بهداشت برای خرید واکنس از چین گفتیم، آن‌ها قبول نکردند و گفتند مورد تأیید سازمان بهداشت جهانی نیست. غیر از آمریکا که مدرک و فاویزر آزمایش می‌کردند و مانع خرید از آن‌ها داشتیم، روسیه هم به فناوری تولید واکنس کرونا رسید. وزارت بهداشت اصرار داشت که از سازمان بهداشت جهانی واکنس تهیه کنیم. با آن‌ها قرارداد بستیم. حدود ۱۶ میلیون و ۸۰۰ هزار دوز واکنس از سازمان بهداشت جهانی از طریق کوکس خریدیم؛ گرچه در انتقال پول هم به دلیل تحریم‌ها مشکل پیدا کردیم. به‌رغم تردید وزارت بهداشت گفتیم با روسیه قرارداد ببندید. ما که نمی‌توانیم همین‌طور دست‌روی دست بگذاریم و بگوییم این بد است، آن بد است، خوب پس از کجا برویم واکنس بیاوریم؟ هم‌زمان با روسیه برای خرید واکنس اسپوتنیک قرارداد بستیم.